

הלן לוין ז"ל

הלן לוין הייתה אישה ברוכת כישרונות. היא הייתה המבשלת הראשית במטבחים שלנו, החל מחדר האוכל שבצריף ועוד שנים רבות רבות ב"חדר האוכל החדש". היא שלטה בסירים הגדולים ובמחבת הענקית, אבל היא גם כתבה ספר מתכונים למנות קטנות: "המטעמון הקיבוצי", חוברת בת כמה עשרות עמודים, כתובה במכונת כתיבה ועטופה בכריכת קרטון ירוקה, או תכלת, או צהבהבה. המטעמון הקיבוצי, שנכתב למטבחים שלא היה בהם תנור, אלא פתיליה וסיר פלא בלבד, היה מונח בכל מטבחון של כל בית בכפר הנשיא, אבל גם בקיבוצים רבים אחרים. כמה פעמים הכנתי עוגיות קווקר, או ריבת לימון על פי המתכונים מהחברת הזאת, אשר, במשך השנים, ספגה המון כתמי מרגרינה ביצים ושוקולד.

במשך שנים חלמתי שתצא מהדורה מחודשת של המטעמון של הלן, ואכן, לרגל חגיגות השבעים של כפר הנשיא, בעזרתה של שיפי, יצא לאור ספר, אשר בחיצוניותו נראה הדור יותר מהחברת, אבל התוכן והטעמים נשארו כפי שהיו. המסיבה שערכנו לכבוד ההוצאה המחודשת של הספר גרמה להלן הרבה סיפוק ואושר.

לפני עשר שנים יצא לאור במהדורה מהודרת, הספר **חדרוכל** ובו מתכונים וסיפורים על אוכל מקיבוצים ברחבי הארץ. המתכון של פודינג אדים של הלן לוין, יחד עם תמונה יפהפייה שלה ושל אייבן, כשהיא מכינה את הפודינג, יחד עם הסיפור על המטעמון, נמצאים בספר בעמוד 251.

בשנות השמונים, כשהתנועה הקיבוצית נכנסה למשבר הגדול, גייסה וועדת המשק של התק"ם את הלן לתפקיד של הדרכה במטבחי הקיבוצים, כדי לעזור להם לחסוך בהוצאות. הלן למדה אז לנהוג, ונסעה בכל כבישי הארץ מקיבוץ לקיבוץ, כדי להביא את התורה ואת המעשה.

אמרתי שהלן הייתה ברוכת כישרונות, היא הייתה מציירת, ועוסקת במלאכות יד שונות. אליה הבאתי מעיל עור שלי שכפתור שלו נשר, והלן תפרה אותו חזק חזק למקומו.

לפני למעלה משנה, הייתה הלן שותפה לחוג לספרות, ולמרות שהתחילו אצלה קשיים בזיכרון, היא זכרה והזכירה לי באחת הפגישות ספר, שראה אור לפני חמישים או שישים שנה. הספר נקרא עלילות עיראק, מאת יאני אבידוב. נדמה לי שהוא חולק למנויי "דבר" כשי באחת השנים. בכל אופן, לי, הלן הזכירה נשכחות. מצאתי את הספר בספרייה ונהייתי לקרוא, את סיפור הבאת חוטרי התמרים מעיראק ומאיראן לעמק הירדן.

אחר כך, פגשתי את הלן כשבאתי לקבלות השבת בבית יונתן. ועכשיו לא אראה אותה עוד.

לילדיה ונכדיה שהיא אהבה כל כך – תנחומים כנים.

נוחי בשלום על משכבך, הלן, אישה רבת כישרונות ורבת פעלים.

תמר וולפין

